

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, позааудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки (може становити від 15 до 55 % навчального програмового матеріалу) і дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента.

Пізнавальна діяльність студентів у процесі виконання самостійної роботи характеризується високим рівнем самостійності та сприяє залученню студентів до творчої активності.

Загальною проблемою вищої освіти є зменшення кількості годин на вивчення програмного матеріалу, тому дуже часто застосовують випереджувальні завдання. Ці завдання спрямовані на повне або часткове попереднє самостійне вивчення студентами навчального матеріалу, який буде висвітлюватися викладачем на планованих заняттях. Попередньо вивчений студентами матеріал можна використовувати на лекціях, семінарах у вигляді рефератів, наукових доповідей, обговорювати у процесі дискусії тощо.

Головну роль в організації самостійної роботи студентів мають інформаційні технології, бо вони відкривають студентам доступ до самоосвіти, нетрадиційного накопичення знань через джерела ІКТ, розширюють можливості для творчості, неординарного підходу у вирішенні виробничих ситуацій. Це не просто засоби навчання, а й якісно нові технології в підготовці конкурентоспроможних фахівців, у переході від початкового до вищого рівнів самостійності.

Слід зазначити, що саме самостійна робота студента здатна ефективно розвивати творчу активність, творче мислення з урахуванням індивідуальних можливостей, активізувати творчу самостійну роботу. При цьому відбувається адаптація навчального матеріалу до рівня знань студента, яка досягається за допомогою багаторівневої структури діяльності.

М. Д. Жердєв

САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МАЙБУТНЬОМУ

Головними передумовами для внутрішньої свободи особистості є наявність спроможності людини до пізнання та наявність самосвідомості. Усвідомлення особистістю необхідності й цінності поповнення власних

знань є запорукою її успішної самоосвітньої діяльності. Без внутрішньої потреби в самовдосконаленні, навіть за наявності відповідної здатності і зовнішніх умов, даний процес є неможливим.

Отже, самоосвіта – це процес пізнання, результатом трансформації якого є прийняття і усвідомлення особистістю необхідності самовдосконалення, наявності внутрішньої свободи, цілеспрямованості та надання можливості для їхньої реалізації.

З психологічної точки зору головне завдання самоосвіти полягає в самостійному розвитку і самовдосконаленні особистості для максимальної підготовки до майбутньої діяльності. Психологічний аспект самоосвіти сприяє розвитку аналітичних і творчих здібностей і навичок особистості, її мотиваційних настанов, а також отриманню нею задоволення від застосування набутих знань з метою досягнення успіхів.

Таким чином, самоосвіта тісно пов'язана зі свідомістю самовиховання й саморозвитком особистості та передбачає цілеспрямовану діяльність, орієнтовану на вдосконалення власних умінь і навичок за умов чітко сформованої мотивації досягнень і пізнавальних потреб.

Внутрішні потреби студентів у самоосвіті повинні реалізуватися через сукупність інтересів: професійно-трудоий інтерес (професійне самовдосконалення), матеріальний інтерес (підвищення нагороди за наявні знання), соціально-статусний інтерес (усвідомлення соціального визнання) і духовний інтерес (підвищення культурно-освітнього рівня). Тому під час навчального процесу викладачам необхідно прививати ці інтереси студентам і спонукати їх до самоорганізації.

Н. Г. Челядінова

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Під самостійною роботою слід розуміти форму організації і реалізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, яку спрямовує і контролює викладач або сам студент у відповідності з програмою навчання та індивідуальними потребами на аудиторних заняттях або в позааудиторний час з метою оволодіння професійними знаннями, навичками й уміннями та для самовдосконалення.

За даними Міністерства освіти і науки України, велика кількість аудиторних занять – це «позбавлення можливості студента бути підготовленим до самостійності в його подальшій професійній діяльності». Положенням про організацію навчального процесу в закладах вищої освіти передбачається, що самостійна робота студентів як «основний засіб оволодіння навчальним матеріалом» має становити не менше 1/3 і не